

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
факультету соціології

« 25 » 2022 року

Заступник декана

історичного факультету з науково-педагогічної та
навчальної роботи

« 29 » 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Соціально-політичні студії

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	032 Історія та археологія
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Історія України та культурна антропологія (з поглибленим вивченням іноземних мов)
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	8
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Анна ТАЩЕНКО, кандидат соціологічних наук, асистент кафедри соціальних структур та соціальних відносин; Володимир ШЕЛУХІН, асистент кафедри соціальних структур та соціальних відносин.

Пролонговано: на 20 __ /20 __ н.р. _____ (_____) « __ » __ 20 __ р.

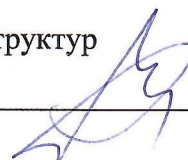
на 20 __ /20 __ н.р. _____ (_____) « __ » __ 20 __ р.

Розробники: Анна ТАЩЕНКО, кандидат соціологічних наук, асистент кафедри соціальних структур та соціальних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Володимир ШЕЛУХІН, асистент кафедри соціальних структур та соціальних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖЕНО

зав. кафедри соціальних структур

та соціальних відносин

Олег МАЗУРИК

Протокол № 8 від «25» 07 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року №8

Голова науково-методичної комісії

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

Погоджено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від «23» 08 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(Тієрєє А.В.)

1. Мета дисципліни – формування у студентів фахового уявлення про функціонування та розвиток сучасного суспільства, специфіку соціологічного і політологічного пізнання проблем і тенденцій суспільного розвитку, політики і влади, взаємодію людини з різними інституціями, особливості сучасного українського суспільства у порівняльному контексті.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати базові поняття з логіки та методології наукового дослідження.

2. Володіти елементарними навичками реферування та аналізу наукових, статистичних і аналітичних публікацій.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна спрямована на розкриття особливостей соціологічного і політологічного знання про суспільство, моделей соціального порядку і взаємодій, базових вимірів та проблем сучасного суспільства, логіки його розвитку, соціально-культурних і політично-культурних характеристик і тенденцій розвитку сучасного українського суспільства. Під час вивчення дисципліни увага зосереджується на вимірах цінностей, ідентичності, нерівностей, соціальної солідарності і конфліктів, соціальних відносин в системах зайнятості і політики, історії політичної думки, питанням влади, режимів у політиці, політичним системам суспільства та державі, громадянському суспільству, демократії, партіям та партійним системам, виборам, світовій політиці.

4. Завдання (навчальні цілі): опанування студентами знань про основні соціальні та політичні характеристики сучасного суспільства, соціальні і політичні проблеми та способи їх регулювання.

Дисципліна спрямована на досягнення таких **компетентностей** випускника, як:

- ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

- ЗК10. Здатність бути критичним та самокритичним.

- ФК1. Усвідомлення взаємозв'язку між актами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми, методи і технології викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати сутність основних соціальних і політичних явищ	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь на семінарі, контрольна робота	10
1.2	Знати тенденції соціальних і політичних відносин і процесів, моделі соціального і політичного порядку	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь на семінарі, контрольна робота	10
2.1	Вміти аналізувати соціальні і політичні явища, надавати їм інтерпретації з позицій сучасного соціологічного та політологічного знання	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь на семінарі, аналітична робота, контрольна робота	30
2.2	Вміти пояснювати актуальні соціальні і політичні конфлікти сучасного суспільства, їх умови і чинники виникнення	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь на семінарі, аналітична робота, контрольна робота	30
3.1	Бути включеним у коло актуальних проблем соціальної, громадсько-політичної і професійної діяльності	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь на семінарі, аналітична робота	10

4.1	Бути готовим критично оцінювати на обґрунтованість знання про соціальні і політичні процеси у масовій свідомості, у ЗМІ	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповідь на семінарі, аналітична робота	10
-----	---	------------------------------------	--	----

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.	+	+	+	+	+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. *Відповідь на семінарському занятті: ПН 1.1, ПН 1.2, ПН 2.1, ПН 2.2 - макс. 60 /мін. 36 балів.*

2. *Аналітичні завдання (на задану тему): ПН 2.1, ПН 2.2., ПН 3.1, ПН 4.1 - макс. 20 /мін. 12 балів.*

3. *Контрольна робота (аналіз соціальних та політичних індексів): ПН 1.1, ПН 1.2, ПН 2.1, ПН 2.2 – макс. 20 /мін. 12 балів.*

- **підсумкове оцінювання: у формі заліку.** Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше, ніж 60 балів, для допуску до заліку обов'язково слід виконати самостійне завдання у вигляді есе змістом і обсягом відповідним кількості неопрацьованих ним протягом семестру тем дисципліни, щоб добрати бали до 60. Есе оцінюються аналогічно до відповідей на семінарському занятті.

7.2 Організація оцінювання:

1. *Відповіді на семінарських заняттях* оцінюються під час фактичного проведення занять, бали студентам за успішну семінарську роботу накопичуються протягом усього модулю.

2. *Аналітичні завдання* виконуються кожним студентом в межах самостійної роботи протягом усього семестру та оцінюються по факту їх завершення.

3. *Контрольна робота* виконується студентами протягом тижня після вивчення останньої теми в межах самостійної роботи.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
1	Соціологічне та політологічне знання про суспільство. Громадська думка.	4	4	10
2	Структурні виміри суспільства. Соціальна мобільність та політичні режими.	4	4	10
3	Культурні та цивілізаційні розколи, їх зв'язок із електоральною поведінкою.	4	4	10
4	Інформаційне суспільство. Мережеве суспільство. Суспільство ризику.	4	4	10
5	Реалізація інтересів і потреб суб'єктів політики. Забезпечення легітимності влади.	4	2	10
	ВСЬОГО	20	18	50

Загальний обсяг – 90 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Семінари – 18 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 50 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. К.: Дух і Літера, 2015. 380 с.

2. Досвід Cedos: соціальні дослідження для суспільних трансформацій. К.: Аналітичний центр Cedos, 2021. 120 с.

3. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / Євгеній Причепій (ред.). К.: ВК ТОВ "Тандем", 2002. 582 с.

4. Опитування громадської думки: посібник / Фонд «Демократичні ініціативи». Видання третє, доповнене. К., 2012. 96 с.

5. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Цвиха В.Ф., Батрименка О.В. К.: ВПЦ "Київський університет", 2010. 629 с.

6. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір / За наук. ред. М. О. Шульги. Київ: Інститут соціології НАН України, 2017. 198 с.

Додаткова:

1. Брік Т. Дослідження соціальної стратифікації та мобільності під час модернізації. Нові методи стандартизації: HISCO, HISCLASS, HISCAM // <http://www.historians.in.ua/index.php/en/doslidzhennya/1685-tymofii-brik-doslidzhennia-sotsialnoi-stratyfikatsii-ta-mobilnosti-pid-chas-modernizatsii-novi-metody-standartyzatsii-hisco-hisclass-hiscam>

2. Вектори змін українського суспільства / За ред. В. М. Ворони, М. О. Шульги. К.: Інститут соціології НАН України, 2014. 466 с.

3. Вісник Київського національного університету. Серія: Соціологія <http://www.socd.univ.kiev.ua/uk/visnik-kiyivskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni-tarasa-shevchenka-sociologiya>

4. Київський міжнародний інститут соціології <http://kiis.com.ua/>
5. Кирилук Ф.М., Батрименко О.В. Історія зарубіжних політичних вчень. Навч.-метод. посібник. К.: ТОВ "ХХІ століття: Діалог культур", 2005. 256 с.
6. Консолідація українського суспільства: шляхи, виклики, перспективи. Інформаційно-аналітичні матеріали до Фахової дискусії / Центр Разумкова за підтримки програми "Matra" МЗС Нідерландів та Фонду Конрада Аденауера. Київ, 16 грудня 2016 р. 100 с.
7. Кузьменко Т. М. Соціологія / Навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2010. 320 с.
8. Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. К.: Києво-Могилянська академія, 2006. 550 с.
9. Симончук О. Соціальні класи в сучасних суспільствах: евристичний потенціал класового аналізу: монографія. Київ: Інститут соціології НАН України, 2018. 416 с.
10. Соціологія: підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін.; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с.
11. Спеціальні та галузеві соціології / За ред. В. Є. Пилипенка / Навч. посібник. 2-е вид. К.: «Каравела», 2004. 350 с.
12. Суспільна трансформація: концептуалізація, тенденції, український досвід: [монографія] / [В. Бурлачук, О. Іваненко, В. Казаков та ін.; за ред. В. В. Танчера, В. П. Степаненка]; НАН України, Ін-т соціології. Київ: Ін-т соціології НАН України, 2004. 243 с.
13. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій : підручник. Львів : Кальварія, 2003. 543 с.
14. Шестаковський О. П., Білоус Є. В. Базові культурні особливості українського суспільства і можливості їх використання для соціально-економічного розвитку: наукова доповідь / За ред. О. М. Балакіревої; НАН України, ДУ "Ін-т екон. Та прогнозів. НАН України". К., 2015. 36 с.
15. Heywood A. Political Ideologies: An Introduction. Palgrave Macmillan; Fifth Edition, 2012. 392 p.
16. Introduction to Politics / R. Garner (Author), P. Ferdinand (Author), S. Lawson (Author). Oxford University Press; 2nd edition, 2012. 560 p.